

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Det kgl. Opfostringshus.

Skoleaaret 1902-1903.

Statens pædagogiske Studiesamling
København 1903.

Efterretninger

om

det kongelige Opfostringshus

for

Skoleaaret 1. Maj 1902 til 30. April 1903

ved

Otto Jensen
(Stiftelsens Forstander).

KØBENHAVN.

Viggo Møllers Bog- og Stentrykkeri.
1903.

Skoleefterretninger.

Den aarlige Eksamen afholdtes i Fjor den 17de og 18de April; derefter meddeltes Vidnesbyrdene. Konfirmandernes Antal var 22, der anbragtes saaledes:

Kontor og Handel, her	4
Murer, her	1
Sadelmager, her og Provinsen	3
Typograf, Provinsen	1
Snedker, her	2
Til Søs	2
Privat Tjeneste, her	1
Malere, her og i Provinsen	3
Holmen	1
Smed i Provinsen	2
Bogbinder, her	1
Lærer	1

Aaret har i det hele været roligt i Henseende til Lærlingeforholdet; én Lærling har givet alvorlig Grund til Klage (Vagabonderen).

---

13 Pladser herinde benævnes Legatpladser; Tilskuddet fra de forskellige Legater fremgaar af Regnskabet:

Legatpladserne ere: 3 Spannørske, oprettede i Flg. Res. $\frac{18}{9}$ 79 jfr. Res. $\frac{25}{9}$ 1893; 4 Thorupske i Flg. Res. $\frac{8}{5}$ 80 til Minde om Kancelliraad Ole Thorup og i Flg. Res. $\frac{21}{4}$ 88 i Anledning af, at Opfostringshuset modtager 800 Kr. aarligt fra det Thorupske Legat; 4 Nissenske, oprettede i Flg. Res. $\frac{3}{1}$ 83; Sass's, oprettet i Flg. Res. $\frac{7}{12}$ 83 og B. Goldschmidt og Hustru Ane Helene Goldschmidt, f. Petersens, oprettet i Flg. Res. $\frac{24}{9}$ 93; jvf. om denne Plads Beretningen for 1893—94, Pagina 4 og 5.

De Spanjerske Pladser Nr. 2, 3 og 7 ere bortgivne indtil 1ste Maj 1903 til 3 Elever af 1ste Klasse: Valdemar Kristensen, Frederik E. Nielsen og Ernst Hansen. De Thorupske Pladser, Nr. 8, 26, 84 og 93, ere bortgivne til 1ste Maj 1904 til 4 Elever af 2den Klasse: Oluf Svendsen, Einar Kunst, Lauritz Jensen og Edvard Fausbøll. De Nissenske Pladser, Nr. 41, 44, 48 og 52, ere bortgivne til 1ste Maj 1905 til Charles Andersen og Anders Langvad af 3dje Klasse og til 1ste Maj 1906 til Otto Petersen og Thorvald Steffin af 4de Klasse. Sass's Plads Nr. 67 er bortgivet til 1ste Maj 1903 til Knud Nielsen af 1ste Klasse. B. Goldschmidt og Hustrus Legat-Plads Nr. 1 er bortgivet til 1ste Maj 1905 til Elith Hansen af 3dje Klasse. Af private Pladser blive i Aar ledige Nr. 126 oprettet af Justitsraad Chr. Lintrup og Nr. 212 oprettet af Grev Adam Gottlob Moltke.

Fortegnelse

over de Personer, der — i Overensstemmelse med den 2den Post i Fundatsen for det kongelige Opfostringshus, dateret 29de Juni 1753, — have betalt 300 Rdr. eller mere til Stiftelsens Kasse og derved erhvervet sig og Descendenter Rettighed til at indlægge een eller flere Dreng. Denne Ret kan ikke mere erhverves i Flg. Min. Skr. af 15. April 1869 jvfr. kgl. Res. 6. s. Maaned.

Nr. 4. Afgangne Cancelliraad og Lotteri-Inspektør Jonas Collin har betalt 300 Rdr., som ere beregnede til Indtægt i Regnskabet for 1754. Nr. besættes for Tiden af Étatsraad Jonas Collin.

Nr. 6. Afgangne Étatsraad og Borgmester Frederik Holmsted har betalt 300 Rdl., som ere beregnede til Indtægt for 1756. For Tiden belægges Nr. af Enkefru M. Caroc,

Nr. 11 og Nr. 13. Afgangne Johan Hartvig Ernst, Greve af Bernstorff, har skænket 4000 Rdr. og betalt Renter af Kapitalen, indtil den blev indfriet. Da Hans Excellence døde uden Livsarvinger, og hans Enke

ligeledes er afdød, maa Rettigheden anses at være bortfalden.

Nr. 63, Nr. 137 og Nr. 182. Fru Kammerherreinde von Plessen, født Comtesse von Berkentin, skænkede 18 Actier i det almindelige Handlings-Compagnie i Aaret 1757. Hun erhvervede sig derved Rettighed for sin Livstid at besætte de 3 anførte Nr., af hvilke det sidste blev belagt 1790. Formodentlig er hun efter den Tid død og Belæggelsesretten derved bortfalden.

Nr. 69. Afgangne Etatsraad Johan Frederik Wewer har betalt 300 Rdl., der er tagne til Indtægt i Regnskabet for 1756. Af hans Descendenter er i 40 Aar ingen Dreng indlagt. Nr. blev i Aaret 1820 givet en af de af Directionen for Fattigvæsenet indlagte Dreng, da man ønskede, at Nr. skulde gaa i deres Orden, og man undertiden har givet en Dreng et andet Nr., naar han f. Ex. er gaaet over fra Direktionens Plads til en privats. Saaledes kunde man og, hvis der meldte sig en Descendent af Etatsraad Wewer, give den Dreng, som nu har Nr. 69, et andet Nr.

Nr. 126. Afgangne Justitsraad Christian Lintrup har betalt 500 Rdl., som ere beregnede som Indtægt i Regnskabet for 1754 til 1758 iberegnet. Pladsen belægges nu af Kammerherre Hegermann-Lindencrone.

Nr. 212. Afgangne Adam Gottlob, Greve af Moltke, skænkede i Aaret 1754 300 Rdl. Nr. besættes for Tiden af Lensgreve F. Moltke, Bregentved.

Nr. 230. Afgangne Etatsraad og Borgmester Abraham Falk har betalt 300 Rdr., som ere førte til Indtægt i Regnskabet for 1791. Nr. besættes nu af Justitsraad Meincke.

Nr. 78 og Nr. 92. Afgangne Pastor Henning Arnisæus Irgens til Skibsted og Lyngby i Viborg Stift, skænkede i Aaret 1762 til Stiftelsen 1500 Rdl., der i samme Aars Regnskab ere beregnede til Indtægt. Directionen tilstod ham derfor Rettighed til at besætte de

to anførte Nr. Vel gjorde han ingen Brug deraf, men efter hans Død forlangte Arvingerne 2de Dreng indlagte. For Tiden besættes Nr. af en Descendent af Irgens, Boghandler Hagerup.

Afgangne Over-Kammerherre Carl Adolph von Plessen har betalt 300 Rdl. i Aaret 1755, men det findes ikke, at enten han eller hans Arvinger har gjort Brug af deres Rettigheder.

Afgangne Fru Justitsraadinde Anne Christiane Blicher i Wilster, har skænket 500 Rdr., der ere beregnede til Indtægt i Regnskabet for 1762. Hendes Rettighed til at indlægge en Dreng har hun aldrig benyttet sig af. Hun er for længe siden død.

Elevantallet var $\frac{1}{1}$ 1902	82
Ved Konfirmation udgik	22
Tallet $\frac{1}{5}$ 1902	60
Ind kom	24
Antal $\frac{31}{12}$ 1902	84

Om de ledige Pladser indkom 70 Ansøgninger, deraf 15 fra Landet. Af samtlige Elever ere 10 forældre- 41 fader- og 13 moderløse; 20 have begge Forældrene levende, Af Eleverne ere 58 fra København, 18 fra det øvrige Sjælland, 1 fra Fyen, 1 fra Lolland og 6 fra Jylland. Siden Opfostringshuset begyndte sin Virksomhed, $\frac{1}{10}$ 1755 har der været optaget 4275; 4191 ere udgaaede. Sundhedstilstanden og Disciplinen have været gode.

Bestemmelser for Optagelse i det kgl. Opfostringshus. Drengen maa den 1ste Maj det Aar, han ønskes optagen, ikke være under 10 og over 11 Aar gammel; han maa være uden Legemsfejl og ikke lide af nogen Sygdom eller Svagelighed.

Førend Optagelsen blive alle de ansøgende Dreng prøvede; i Reglen afholdes Prøven sidst i Marts, og hvad Skolekundskaber angaar, stilles følgende Fordringer:

I Religion: Af Bibelhistorien skal Drengen kunne fortælle Historierne i Balslevs Bibelhistorie fra Rigets Deling ud til d. N. T.; fra Jesu Opstandelse ud, og nogle af Lignelserne; af Luthers lille Katekismus fordres Buddene og Trosartiklerne med Forklaringerne.

I Dansk: Drengen maa kunne læse tydeligt og sikkert dansk og latinsk Tryk, kunne gengive Indholdet af det oplæste Stykke, kunne udenad stave enkelte Ord og korte Sætninger, kende Hovedord, Tillægsord og Udsagnsord, kunne finde Grundord og Omsagn i en let Sætning og kunne skrive et let Stykke Diktat uden grove Fejl.

I Regning: Drengen maa med Færdighed paa Tavle kunne regne de 4 Regningsarter i ubenævnte Tal (Division med 2cifret Divisor), kende Resolution og Reduktion og have Øvelse i Hovedregning.

I Skrivning fordres en taalelig god Sammenskrift med latinske Bogstaver.

Med Ansøgningen skulle følge:

1. Drengens Døbe- og Koppeattest.
2. Attest fra en avtoriseret Læge for, at Drengen er fuldkommen sund og frisk.
3. Vidnesbyrd for god Opførsel, Flid og gode Evner fra hans Lærer eller, hvis han gaar i en af Kjøbenhavns offentlige Skoler, da fra dennes Inspektør, som tillige maa udtale sig om, hvorvidt Barnet antages baade at kunne tilfredsstille ovennævnte Forordringer og at kunne følge med ved den videregaaende Undervisning, Opfostringshuset tilbyder.

Under 3dje Dec. 1890 resolverede Magistraten, at der for Fremtiden kræves af dem, der indlægge Drengene her, at de skulle fraskrive sig Forældremyndigheden over Børnene, saa længe disse staa under Opfostringshusets Værgemaal.

Efter Forordningen af 1ste Juli 1799 er Opfostringshuset bestemt til at være en Belønningsskole for trængende Forældres velbegavede og flittige Børn, der

have vist god Opførsel; men det er hverken en Fattiganstalt eller et Korrektionshus. Forkomne Eksistenser høre ikke hjemme her, og hele Undervisningen og hele Stiftelsens Ordning er indrettet paa flinke og artige Børn, der have et ordentligt Hjem. Jeg skal blot henlede Opmærksomheden paa den Omstændighed, at Børnene faa Lov til stadig at aflægge Besøg i Hjemmet, og paa de højst uheldige Følger for Barnet, det vil have, naar Forholdene hjemme ere opløste. Det er noget ganske særegent for Opfostringshuset, at Eleverne saaledes stadig komme hjem, og det gaar ogsaa kun godt, naar Hjemmet er et godt og fornuftigt Hjem, der vil støtte os i vor Gerning.

Opriindelig stode Eleverne under Opfostringshusets Værgemaal til det 24de Aar; nu regnes Værgemaallet at være ophørt, naar Lærlingekontrakten er udløben cfr. Lov af $\frac{30}{3}$ 89 § 3. Af Fundatsens Paragraffer 2 og 8 vil det fremgaa, at Eleverne hovedsagelig skulle anbringes i Fabrikker, i Haandværk, som Sømænd og ved Handelen. Opfostringshuset har ingen Forpligtelser til at lade sine Elever studere eller forberede sig til at tage andre Eksaminer, om det end i enkelte Tilfælde har rakt en hjælpende Haand. Vi søge ogsaa, saavidt muligt, at holde paa den gamle Anbringelsesmaade, saa Lærlingen faar Kost, Klæder, Logis og Vask hos Mesteren; men det bliver Aar for Aar vanskeligere at faa Mestre til at gaa ind paa disse Betingelser. Det er indlysende, at Opfostringshusets Forpligtelser til at sørge for Drengenes Anbringelse ophøre, naar Drengene selv med deres Forældres eller Værgers Vilje ønske at vælge en Livsstilling, hvortil fordres særlig Understøttelse, eller ønske at komme i en Lære, som man for Øjeblikket ikke kan skaffe. Dog er vist den Tid næppe fjern, da Opfostringshuset vil faa Vanskelighed ved at anbringe sine Elever uden at støtte dem i Læretiden med Penge — saa maa et af to ske: Enten maa Fundatsens Paragraf 8 søges forandret, eller der maa skaffes Midler til at udrede disse Understøttelser. Enkelte af vore Elever anbringes paa Hærens og Flaadens Elevskole; engang vilde Frederik den

6te have forandret Opfostringshuset til en Underofficersskole, men naaede ikke at sætte sin Vilje igennem.

Forøvrigt maa det bemærkes, at der er stor Rift om Drengene herfra.

Vi have i Aar, som i en Række Aar, een Gang om Maaneden holdt og ville fremdeles holde en lille Gudstjeneste med Bøn, Salmesang og Tale, affattet efter Børnenes Fatteevne. Til at overvære disse Gudstjenester iudbyde vi venligst Børnenes Forældre og Værger for at de kunne erfare, hvorledes vi stille os til Børnene i det højeste Anliggende: deres Salighedssag. Vi kunne ikke noksom i det hele opfordre Børnenes Nærmeste til at støtte os i enhver Sag, der angaar deres Vel, og lægge dem paa Hjerte, at fordi de ere betroede os og overgaaede til Opfostringshusets Forsorg og Værgemaal, paahviler der dog lige fuldt deres Nærmeste Ansvar; thi vi sende hver Uge Børnene til deres Hjem. Der ville de kunne modtage levende og kraftige Paavirkninger til alt Godt; Fader og Moder blive dog altid de bedste for de Smaa. Vi opfordre dem indtrængende til at komme til os, naar de have noget paa Sinde! Ethvert Vink til rigtig Forstaaelse af Børnene vil blive modtaget med Tak og samvittighedsfuldt benyttet. Det er vort Ønske at staa i et hjerteligt Forhold til Børnenes Hjem; en god Forstaaelse og gensidig Tillid mellem os og Hjemmene vil bidrage saare meget til, at Børnene her finde et nyt Hjem uden derfor at glemme det gamle. Vi ville altid stræbe at styrke, ikke at løsne det Baand, som binder Børnene til deres egentlige Hjem. Men vi maa ogsaa opfordre Forældre og Værger til nøje at vaage over de Smaa i den Tid, de tilbringe i Hjemmet.

I Almindelighed faa Børnene i Ugens Løb ikke Lov til at aflægge Besøg i deres Hjem, uden paa deres Fødselsdag, og vi anse det ogsaa for overflødigt, at Slægt og Venner i Ugens Løb besøge Eleverne, der dog skulle vænne sig til at betragte Opfostringshuset

som et nyt Hjem. Skulde en af Drengene udeblive fra det Sted, han plejer at komme om Søndagen, bedes Meddelelse sendt hertil. Herfra meddeles det Hjemmet, naar en Dreng ikke faar Udgangstilladelse.

Lærerpersonalet.

Ved Stiftelsen virke 3 fast ansatte inspektionshavende Lærere og Forstanderen, 1 Faglærer, 1 Skræddermester, 1 Gymnastiklærer og en Oldfrue, der tillige er Økonoma.

1. Skræddermester O. Kristensen, Dbm., ansat $\frac{1}{8}$ 66. Haandgerning 1—4 ialt . . . . . 6—7 T.
2. Forstanderen, Professor Otto Jensen, R. ansat $\frac{9}{5}$ 74, ved Kommuneskolerne $\frac{1}{11}$ 65. Religion 1—4, Historie 1—2, Dansk 1—2. . . . . 26 T.
3. Cand. theol. A. T. Høy, 1ste inspektionshavende Lærer, ansat $\frac{15}{10}$ 91 Literaturhistorie 1—2, Dansk 3—4, Geografi 1—4 Historie 3—4, Naturhistorie i 2. . . . . 32 T.
4. Overgymnastiklærer i Marinen, Dbm. Thorstensen, ansat $\frac{1}{5}$ 85 Gymnastik og Daus. . . . . 8 T.
5. Cand. theol. J. Marton, 2den inspektionshv. Lærer, ansat $\frac{1}{5}$ 93, Tegning 1—4 Rundskrift 1. Naturlære 1—2, Matematik 1—3 og Tysk 2, 3 og 4. . . . . 33 T.
6. Cand. theol. I. Herskind, ansat $\frac{1}{1}$ 1900, 3. inspektionshv. Lærer, Tysk 1. Naturhist. 1, 3 og 4. Skrivn. 1—4. Regn. 1—4. . . . . 34 T.
7. Syngelærer H. I. Larsen, ansat $\frac{1}{9}$ 1900, Sang 1—4 . . . . . 4 T.

Oldfrue og Økonoma er Frk. D. Hartwick, ansat $\frac{1}{1}$ 92. Stiftelsens Præst er Hr. Pastor Hviid-Nielsen, R. ved Garnisons Kirke. Stiftelsens Læge, Hr. Kommunelæge Stockfleth.

Under Konfirmationsforberedelsen bortfalder Undervisningen i Haandgerning i 1ste Kl.

Under en Cand. theol. Høy tilstaaet Orlov vicarierer Cand. theol. Næsted.

Skolehøjtider, Præmier og Legater.

Tre Højtidsdage fejres ved Festmaaltid: Kongens Fødselsdag, Stiftelsedagen og den Dag, Julefesten holdes; Søn- og Helligdage gives Ekstraforplejning til de hjemmeværende. Ved Fastelavnstid pleje Eleverne at have Bal, i Juleferien Juletræ; paa Stiftelsedagen, den 29de Juni, holdes Skolehøjtid og Præmieuddeling, og en af de nærmeste Dage foretages den store Skovtur, som dog i Aar paa Grund af Ferien maatte henlægges til Eftersommeren og foretages i mindre Stil. Mindre Skovture foretages til Fods i Sommerens Løb.

Besøg er aflagt i Zoologisk Have og paa Maleriudstillingen. Præmierne bestaa dels i Penge, dels i Bøger og udredes af de til »Undervisningens Fremme og Elevernes Opmuntring« stiftede Legater, som eje ca. 8000 Kroner. 5 af disse Legater ere stiftede af ældre Elever: det Borupske, det Mortensenske, 29de Juniforeningens, Forstander Otto Jensens Jubilæumslegat og Opfostringshusforeningens (Elvius's Mindelegat).

I Aarets Løb har Stiftelsen endvidere modtaget kærkomne Gaver fra: Udvalget til Folkeoplysningens Fremme ved dettes Formand Dr. Steenstrup, Hr. Grosrerer Grøn og Opfostringshusforeningen. Vi bringe vor bedste Tak baade for Gaverne og for den Velvilje, for Stiftelsen, hvorom de vidne. Stiftelsens Bogsamling tæller nu 1200 Bind og benyttes stærkt.

En særlig Tak bringes Stiftelsens gamle Elever i Foreningen, som ved enhver Lejlighed have en venlig Tanke for det gamle Hjem og os herinde, ikke mindst for de Smaa, der ved saa mange Lejligheder modtage Vidnesbyrd derom.

Undervisningen omfatter følgende Fag: Religion, Dansk, Historie, Geografi, Tysk, Naturlære, Naturhistorie, Geometri, Arithmetik, Regning, Skrivning, Tegning, Sang, Haandgerning og Gymnastik med Dans. De ugentlige Undervisningstimer ere fordelte saaledes paa hvert Fag:

	1. Kl.	2. Kl.	3. Kl.	4. Kl.
Religion.....	2	2	3	3
Dansk.....	7	7	6	8
Historie.....	2	2	3	3
Geografi.....	2	2	2	2
Tysk.....	2	2	2	2
Naturhistorie.....	2	2	2	2
Naturlære.....	2	2	»	»
Geometri.....	2	2	»	»
Arithmetik.....	2	2	2	»
Regning.....	3	3	4	4
Skrivning og Rundskrift...	3	2	4	4
Tegning.....	3	3	3	3
Sang.....	2		2	
Haandgerning.....	1	2	2	3
Gymnastik og Dans.....	4		4	
Ialt	39	39	39	40

Den fysiske Opdragelse spiller med Rette en stor Rolle i vor Tid, og man begaar en stor Forsyndelse mod Børnene, hvis man ikke ved hensigtsmæssige Midler søger at fremme den. Det er jo nu blevet Mode at raabe paa eller med Sløjd; jeg tror ikke, at Sløjd vil kunne komme til at spille nogen Rolle i denne Henseende i Folkeskolen, hvor der hverken vil kunne skaffes Tid eller Penge til at meddele denne Undervisning i saa stort Omfang — i Time daglig — at den faar sanitær Betydning. Om man i Fritiden søger at meddele Børnene nogen manuel Færdighed, bliver en hel anden Sag.

Det forekommer mig som givet, at man først og fremmest maa, for at imødekomme den fysiske Opdragelses Krav, søge at udvide Gymnastik- og Sangundervisningen. En rationel Gymnastikundervisning vil udvide og styrke Barnets Legeme langt mere end Sløjdundervisning, give Barnet en friere Holdning, en lettere og fastere Gang og større Herredømme over Legemet.

Om Sangens store Bedtydning i Skolen baade i fysisk og opdragende Henseende er der kun een Mening. Børn elske at synge, vel at mærke, naar Læreren er dygtig og forstaar sit Kram; det er en Fornøjelse at høre de friske, glade Barnestemmer ret af Hjertens Lyst synge den ene gode Sang efter den anden, og have Børnene først faaet Øret opladt for god Sang, forsvinde Gade- og Revueviserne. Og saa har Sangen det Gode: Man har altid Instrumentet ved Haanden.

Da det paa en Opdragelsesanstalt er af stor Vigtighed at finde passende Fritidsbeskæftigelse for Eleverne, navnlig om Vinteren, og da Haandgerning, især Træarbejde, baade er en nyttig og morsom Fritidsbeskæftigelse for vore Drengene, besluttedes det, efter at vi med uheldigt Udfald havde forsøgt flere Gange med Aksel Mikkelsens og anden Sløjd, at gøre et Forsøg med den svenske Sløjd. I den Anledning blev Frk. Hartwick først uddannet her i Byen, senere paa Nääs, og overtog saa Undervisningen her den 1. Novbr. 97 med 1 Hold paa 10 Drengene; flere kunne ikke beskæftiges paa een Gang under een Lærer, da de ellers ødelægge for meget Værktøj og Træ. Drengene tage nemlig ikke varsomt paa Tingene, især naar de blive ivrige, ligesom de ogsaa stadig skulle have Vejledning og Tilsyn, om der skal komme noget ordentligt ud af Arbejdet, og det maa stilles som en uafviselig Fordring, at det skal laves akkurat, og at Sjuskeri er bandlyst. Dette Hold Drengene faar 4 Timers Undervisning om Ugen i deres Fritid, og Deltagelsen er frivillig, idet ingen Dreng medtages, som ikke har Lyst og Anlæg og melder sig uopfordret, men naar de have meldt sig, er Undervisningen obligatorisk. Det synes, som om Børnene vedblivende have god Lyst og gøre god Fremgang.

10 Drengene have ved Hr. Sløjdlærer N. Meiers Velvilje faaet Plads i hans Sløjdscole, hvor de undervises i Papsløjd. Denne nydelige Sløjd tiltaler Drengene i høj

Grad, og de gøre gode Fremskridt. Muligen kan denne Art Sløjd ogsaa faa Plads herinde.

I det forløbne Skoleaar ere følgende Pensa gennemgaaede.

Religion.

1ste Klasse: Af Katekismen er lært 2den, 3dje, 4de og 5te Part. Det N. Ts. Bibelhistorie efter Chr. Møllers Bibelhistorie. De i de foregaaende Klasser lærte 30 Salmer ere repeterede og 4 nye lærte.

2den Klasse: 1ste og 4de Part af Katekismen ere gennemgaaede. Hele det nye Testaments Bibelhistorie er lært. De i 3dje og 4de Klasse lærte 20 Salmer ere repeterede, og 10 nye ere lærte. Angers Bibelhistorie.

3dje Klasse: 2den og 3dje Part af Katekismen ere gennemgaaede. Af det gamle Testaments Bibelhistorie er lært fra Rigets Deling ud og hele det nye Testaments. De i 4de Klasse lærte 10 Salmer ere repeterede og 10 nye ere lærte. Chr. Møllers Bibelhistorie.

4de Klasse: Af Katekismen er gennemgaaet 1ste Part og af Bibelhistorien det gamle Testamente, 10 Salmer. Ordret udenad læres i Katekismen kun Skriftordene og Luthers Forklaringer. Chr. Møllers Bibelhistorie.

Hovedvægten ved Religionsundervisningen lægges paa at fremstille de kristelige Sandheder saa levende og let fatteligt som muligt. Al abstrakt Dogmatiseren undgaaes, idet der ved Indskærpelsen af Kristendommens Børnelærdomme gaas ud fra Fortællinger i Bibelen, Herrens Lignelser eller enkelte fyndige Bibelsprog og Salmevers. Prøven i Religion afholdes før eller efter den øvrige Eksamen i Overværelse af særlig indbudte Censorer, i Aar den 20. April.

Dansk.

1ste Klasse: Da det ved Undervisningen i Dansk er følt som et Savn, at Eleverne som oftest faa Brudstykker at læse, og vi kun i faa Tilfælde kunne give dem den Bog i Hænde, hvoraf Brudstykket er taget, blev det besluttet at danne en Læsebog bestaaende af en Del af Folkelæsningens Skrifter. Ved velvillig Imødekommen fra Udvalgets Side blev det muligt at anskaffe 19 forskellige Skrifter i 23 Eksemplarer. Herved er bragt en heldig, baade nyttig og interessant Afveksling ind i Undervisningen. Af samme Grund benyttes Borchsenius og Vinkel-Horns: Hovedværker i den danske Literatur. For Læreren er det selvfølgelig ogsaa et stort Gode ikke at være nødt til Aar ud og Aar ind at bevæge sig inden de samme Grænser. Her er anskaffet 25 Eksemplarer af L. Schrøders: Danmarks Hjælpkilder og Næringsveje. Eleverne have lært et kort Omrids af den danske Grammatik og ere flittigt øvede i Analyse. Literaturhistorie. 36 Stile ere skrevne.

Opgaverne have til Dels været hentede fra de gennemgaaede Pensa i Historie, Geografi, Naturhistorie og Naturlære; enkelte frie Opgaver. En kort Udsigt over den danske Literatur er given, ligesom der i Aarets Løb baade i og uden for Skoletiden er blevet oplæst Stykker af gode Forfattere.

2den Klasse: Til Oplæsning og Genfortælling er benyttet Strøms Læsebog V. Del og Stykker af ovennævnte Læsebog. Ved Analyse er det vigtigste af den danske Grammatik indøvet, 40 Stile ere skrevne; Opgaverne have været Genfortællinger, Breve med opgivet Indhold og enkelte frie Opgaver, Literaturhistorie.

3dje Klasse: Til Oplæsning og Genfortælling er benyttet Strøms Læsebog V. 2. Afdeling. Alle Ordklasserne og de vigtigste Forbindelser af Hoved- og Bisætninger ere indøvede ved Analyse. 70 Stile, Genfortællinger og nogle faa Opgaver, ere skrevne. Nogle Digte ere lærte udenad.

4de Klasse: Matzens Læsebog 4 benyttes til Op-læsning og Genfortælling. Eleverne have lært de vigtigste Ordklasser og ere blevne øvede i at opløse den simple Sætning med Hensyn til Grundord, Omsagn, Genstand og Hensynsgenstand og i at kende de vigtigste Slags Bisætninger. 86 Diktatstile og Genfortællinger ere skrevne og nogle Digte ere lærte udenad.

Historie.

Her benyttes Brickas mindre Verdens- og Nordens Historie.

1ste Klasse: Den nyere Tids Historie.

2den Klasse: Den nyere Tids Historie til 1746.

3dje Klasse: Middelalderens Historie.

4de Klasse: Oldtidens Historie.

I 4de Klasse benyttes Brickas fragmentariske Verdenshistorie til Læsning; hele Oldtidens Historie gennemgaas, men kun enkelte epokegørende Begivenheder læres.

Geografi.

Lærebog bruges ikke, Undervisningen er mundtlig. Det vigtigste af den mathematiske Geografi og almindelige meteorologiske Fænomener forklares for Ele-

1ste Klasse: Hele Geografien.

2den Klasse: Europa og Asien.

3dje Klasse: Europa til Sydeuropa.

4de Klasse: Her begynder Undervisningen med at orientere Børnene i den nærmeste Omegn af Opfostringshuset, dernæst i hele København. Landkortets forskellige Signaturer forklares, og Eleverne øves, naar Tiden tillader det, i at tegne Omrids af Lande. Almindelig Oversigt over Danmark og hele Jordkloden. Der lægges i hele Skolen stor Vægt paa Danmarks Geografi.

Tysk.

Iste Klasse: Repeteret hele Helga Larsens tyske Billedelementarbog og lært de 50 første Sider af Hauffs Märchen.

2den Klasse: H. Nissens tyske Læsebog for Begyndere 3. Udg., Side 67—117.

3dje Klasse: H. Nissens tyske Læsebog for Begyndere Side 22—67.

4de Klasse: H. Nissens tyske Læsebog for Begyndere Stk. 1—23.

Naturlære.

Iste Klasse: Efter Deichmann-Branths Lærebog er gennemgaaet Varme, Magnetisme og Elektricitet, Kursorisk: Lyd- og Lyslære.

2den Klasse: Efter samme Lærebog er gennemgaaet Tyngdens almindelige Virkninger (Faldet) samt Virkninger paa faste, flydende og luftformige Legemer.

Naturhistorie.

Iste Klasse: Hele Plante- og Dyreriget efter Feddersens og Strøms Lærebøger.

2den Klasse: Efter Strøms Plantelære: Den almindelige Del samt de Frikronbladede, Heikronede og Kronløse.

3dje Klasse: Af Zoologien er repeteret fra Krybdyr Bogen ud efter Feddersen.

4de Klasse: Pattedyr og Fugle.

Geometri.

Iste Klasse: Efter Julius Petersens lille Geometri er gennemgaaet Lighedannethed, den retvinklede Trekant, Cirkelperiferiens Deling og Fladeindhold. Desuden er Legemers Flade- og Rumberegning gennemgaaet og flere Legemer dannede i Papirarbejder.

2den Klasse: Efter samme Bog som i første Klasse er gennemgaaet Indledningen til Geometrien og adskillige Sætninger om Vinkler, Trekkanter, Firkanter og Cirkler fra Pagnia 1—47.

Arithmetik.

1ste Klasse: Efter Julius Petersens Arithmetik og Algebra I. er gennemgaaet Ligninger af 1ste Grad med flere ubekendte, Proportioner, Decimalbrøk.

2den Klasse: Efter samme Bog Division, Potens og Ligninger af 1ste Grad med een ubekendt.

3dje Klasse: Efter samme Bog Addition, Subtraktion og Multiplication.

Regning.

1ste Klasse: Joakim Larsen III § 26—ud.

2den Klasse: Decimalbrøk, almindelig Brøk og Reguladetri efter Joakim Larsen III § 23—26.

Til Hjemmeregning i I. og II. Kl. ere benyttede N. N. Meiers Praktisk Regnebog I. og Bokkenheusers Regnebog for Mellemlklasserne.

3dje Klasse: Indklædte Opgaver med hele benævnte Tal efter Joakim Larsen II. §§ 15—19, lettere Brækregning og Decimalbrøk efter Joakim Larsen III, § 20—23.

4de Klasse: De 4 Regningsarter med mindre benævnte Tal og ganske smaa Brøker. Resolution og Reduktion, Addition og Subtraktion med større benævnte Tal. Joakim Larsen II, 1ste Afsnit og §§ 13—15.

Skrivning.

1ste Klasse: Eleverne øves enkelte Timer i Skøn-skrivning efter Forskrift og stort Latin, men i Regelen skrives efter Bog og uden Streger. Øvelser i Hurtig-skrivning og Skriftlæsning. Rundskrift.

Drengene i denne Klasse, som tidligere kun lærte Stejlskrift, have i Aar faaet et lille Kursus i den skraa Skrift.

2den Klasse: Af de to ugentlige Skrivetimer anvendes den ene til Skønskrivning, den anden til Øvelser i Hurtigskrivning og Afskrivning efter Bog.

3dje Klasse: De tre ugentlige Timer benyttes dels til Skønskrivning efter Forskrift, dels til Afskrivning efter Bog.

4de Klasse: Skønskrivning efter Forskrift. 2den, 3dje og 4de Klasse lære kun Skraaskrift. Vi forlade Stejlskriften af følgende Grunde: 1) Den er ikke yndet i Forretningsverdenen; 2) det gaar for langsomt, og 3) den er vanskelig at læse, saa det ikke er let at rette Stile skrevne med Stejlskrift; Børnene overse ogsaa lettere Fejl i Stilene.

Tegning.

1ste Klasse: Frihaandstegning efter Klodser, Gibs og Brugsgenstande og kolorerede Tegninger efter Fugle og Blomster. I geometrisk Tegning have Eleverne udført forskellige Ovaler og Ellipser.

2den Klasse: Frihaandstegning efter Traadlegemer Klodser, Gibs- og Brugsgenstande. I geometrisk Tegning have Eleverne udført Konstruktion af Trekanter, Firkanter samt ind- og omskrevne Mangekanter.

3dje Klasse: Frihaandstegning efter Fortegning og Klodser. I geometrisk Tegning er der ved den store Tavle bibragt Eleverne Kendskab til rette Linier, Vinkler, parallelle Linier, Trekanter, Firkanter, Mangekanter og krumme Linier. Senere have Eleverne udført Begyndelsesgrundene i Konstruktion.

4de Klasse: Frihaandstegning efter Fortegning med rette og krumme Linier. Enkelte Elever upektivisk Tegning efter Genstande.

Sang.

Eleverne have, inddelte i Hold, lært adskillige flerstemmige Sange efter C. V. Mortensen III og Sannes tostemmige Sange. Koraler. Til Eksamen synges følgende Sange.

3dje og 4de Klasse.

(Tostemmige Sange).

1. Schültz: Her komme Jesu dine Smaa.
2. Dupuy: Skolesang.
3. Gebauer: Foraaret.
4. Lindeman: Den norske Sjømand.
5. H. Rung: I Danmark er jeg født.

Iste og 2den Klasse.

(Trestemmige Sange).

6. N. W. Gade: Prinsesse Gloriant.
7. Berggren: Høsten.
8. Malmqvist: Nøkken.
9. Abt: Hedebloomsten.
10. N. W. Gade: Rytteren paa Marchen.
11. Spohr: Sangen.

Hele Skolen.

(Trestemmige Sange).

12. Ant. Hegner: Dag er kommen, Solen staar.
13. Lindblad: Hjertets Fred.
14. Bellman: Gubben är gammal.
15. * * * Loreley.
16. Gebauer: Nu lakker det ad Tiden smaat.
17. * * * Dejlig er Jorden.

Haandgerning.

I alle Klasser er der anvendt 1 à 2 Timer til at give Eleverne saa megen Øvelse, at de kunne udføre saadanne Smaating som at sy en Knap i, reparere et Par Tøjsko eller lign. Eleverne i 4de Klasse undervises af Frk. Hartwick i Stopning. Fra 1. November 97 undervises foreløbig 1. Hold paa 10 Drengene i svensk Sløjd, udenfor Skoletiden. Ved hvert Skoleaars Slutning suppleres Holdet med nye Elever. Frk. Hartwick leder ogsaa denne Undervisning. Papsløjd.

Gymnastik.

Eleverne ere delte i 2 Hold. Opfostringshuset har haft Gymnastikundervisning siden 1ste Juli 1799. Da Gymnastik er af stor Vigtighed for Børn, og da især for vore Dreng, der ere meget beskæftigede, lægges der stor Vægt paa denne Side af Undervisningen. 1 Time om Ugen anvendes til Dans.

Eleverne gaa 3 Gange om Ugen i Sommertiden i Bad paa en Badeanstalt paa Strandvejen, hvor der, saa godt som Forholdene tillade det, gives Svømmeundervisning, saa at dog en Del kunne lære at svømme. Om Vinteren faa Eleverne Brusebade.

Den aarlige Eksamen afholdes i Dagene den 17de og 18de April efter følgende Skema.

Iste Klasse, Værelse Nr. 1.

Fredag den 17de April.

8—9 ¹ / ₂	Historie.	Forstanderen.
9 ¹ / ₂ —11	Fysik.	Hr. Marton.
3—4	Matematik.	—
5—6	Tysk.	Hr. Herskind.

Lørdag den 18de April.

8—9	Dansk.	Forstanderen.
9—10	Geografi.	Hr. Høy.
2—3 ¹ / ₂	Naturhistorie.	Hr. Herskind.

2den Klasse, Værelse Nr. 2.

Fredag den 17de April.

8—9 ¹ / ₂	Fysik.	Hr. Marton.
9 ¹ / ₂ —11	Dansk.	Forstanderen.
3—4	Geografi.	Hr. Høy.
4—5	Regning.	- Herskind.
5—6	Historie.	Forstanderen.

Lørdag den 18de April.

8—9 ¹ / ₂	Tysk.	Hr. Marton.
9 ¹ / ₂ —11	Mathematik.	- —
3 ¹ / ₂ —5	Naturhistorie.	- Næsted.

3dje Klasse, Værelse Nr. 3.

Fredag den 17de April.

8—9 ¹ / ₂	Historie.	Hr. Næsted.
9 ¹ / ₂ —11	Naturhistorie.	- Herskind.
4—5	Geografi.	- Høy.

Lørdag den 18de April.

8—9 $\frac{1}{2}$	Dansk.	Hr. Næsted.
2—3 $\frac{1}{2}$	Mathematik.	- Marton.
3 $\frac{1}{2}$ —5	Tysk.	- —

4de Klasse, Værelse Nr. 4.*Fredag den 17de April.*

9 $\frac{1}{2}$ —11	Historie.	Hr. Næsted.
3—4	Naturhistorie.	- Herskind.
4—5	Tysk.	- Marton.

Lørdag den 18de April.

10—11	Geografi.	Hr. Høy.
2—3 $\frac{1}{2}$	Dansk.	- Næsted.

Lørdag den 18de April.

5—6	Sang.	Hr. H. I. Larsen.
6—7	Gymnastik.	- Thorstensen.

Tegneprøverne og de skriftlige Arbejder ere fremlagte i Tegnesalen.

Til at overvære Prøven indbydes Børnenes Nærmeste og Enhver, der interesserer sig for Stiftelsen.

Det kgl. Opfostringshus i April 1903.

Otto Jensen.

Det kongelige Opfostringshus's

Aktivbeholdning den 1. Januar 1902:

Stiftelsen selv: Ejendommen 180,000 Kr., Obligationer 346,500 Kr.	526,500 00
Særskilte Legater, knyttede til Stiftelsen	8,111 95
	8,111 95

Indtægt:

Kontant Beholdning fra 1901	81 45
Renter af den samlede Formue	15,061 94
Klasselotteriafgift	12,000 00
Godtgørelse for bortfaldne Kollektpenge samt for Ophævelse af Tavleombæringen i Kirkerne ...	2,900 00
Tilskud fra de Spannjerske Legater ..	1,000 00
— S. A. Eibeschützs Reservelegat	500 00
— Nissens Stiftelse	1,650 00
— Magistratens Blegdamsskoles Legat ..	250 00
— Grosserer Vilhelm Sass's Legat.	400 00
— Etatsraad A. N. Hansens Legat.	400 00
— Kancelliraad O. Thorups Legat	800 00
— E. M. Møllers og A. C. Nielsens Legat ..	136 00
Konsumtionsgodtgørelse	151 62
Indbetalt af ny optagne Elever, som Bidrag til deres Ekvipering	500 00
Indbetalt for Elevers Ophold i Opfostringshuset for Aarene 1902 og 1903	1,700 00
Lejeindtægt	600 00
	38,131 01

Tilskud fra det Raben Levetzsauske Fond	500 00
Fra H. J. Lindahls Legat til Opfostringshuset, den derværende kontante Beholdning	100 00
Fra Grosserer B. Goldschmidts og Hustrus Legat til Opfostringshuset, ligeledes	350 00
Fra Partikulier J. A. Bentzens Legat til Opfostringshuset ligeledes	175 00
Fra Jomfru Dorteaa Cecilie Scouboes Legat til Opfostringshuset, ligeledes	28 00
Indfriet ved Udtrækning 5000 Kr. 3½ pCt. Kreditforenings Obligationer	5,000 00
	44,284 01

Aktivbeholdning ultimo 1902:

Stiftelsen selv 526,500 Kr. Særskilte Legater 8125 Kr. 72 Øre.

De 526,500 Kr. bestaa af:

Ejendommen ved Kalkbrænderivej	180,000 Kr.
Panteobligationer à 4 pCt. p. a. .... 43,000 Kr.	
— à 4½ pCt. p. a. 233,500 -	
Kreditforenings Obligat. à 3½ pCt. 65,000 -	
do. do. à 4 pCt. p. a. 5,000 -	346,500 Kr.
	526,500 Kr.

Regnskab for Aaret 1902.

Udgift.

Udbetalt Forstanderen til Bestridelse af Udgifter
ved Stiftelsen..... 36,983 01

Udgiften fordeles saaledes:

Budget: Regnskab:

Lønninger, Pensioner og Understøttelser	12,600 00	12,584 90
Forplejningsudgifter.....	9,550 00	10,235 45
Beklædningsudgifter	3,625 00	3,738 03
Skolesager.....	750 00	639 21
Konfirmationsudgifter	1,500 00	1,676 84
Medicinaludgifter	150 00	112 22
Brændselsudgifter.....	1,930 00	2,078 50
Belysningsudgifter	860 00	1,052 77
Kontor-, Repræsentations- og andre Udgifter for Forstan- deren	150 00	163 66
Bygningsudgifter.....	1,200 00	1,036 25
Inventarieudgifter.....	1,000 00	1,012 18
Rengøring.....	480 00	553 53
Vask.....	425 00	412 21
Skatter.....	1,000 00	1,227 77
Assurancepræmie	180 00	26 00
Lindahlske Conto.....	15 00	6 00
Blandede Udgifter.....	600 00	427 49
	<u>36,015 00</u>	<u>36,983 01</u>

Udbetalt Renter af særskilte Legater knyttede til Stiftelsen.....	270 67
Indsat i Sparekassen for Md. Qvists Legat.....	13 77
Indkøbt 5000 Kr. 4 pCt. Kreditforenings Obligationer	4,731 58
Kontant Beholdning ultimo 1902.....	2,284 98
	<u>44,284 01</u>